

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

Kommissie van redactie:

Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. R. Kok, Ameide; Ds. H. van Leeuwen, Rotterdam-West; Ds. C. Smits, Sliedrecht-Centrum; Ds. D. Slagboom, Dordrecht-Centrum; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum; Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn, en B. van der Wal, Dordrecht-Centrum.

Redactie:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 17,
Meerkerk. Telefoon 01837-357

Administratie:

Joh. van der Lee, Van Eeghenstraat 14, Alphen aan den Rijn, tel. 01720-3814, postrekening 704350, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het pand” te Alphen aan den Rijn. Abonnementsprijs f 6,— per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en voor Canada 3 dollar per jaar. Advertenties f 0,20 per m.m. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

HOORT DE ROEDE

2

De stem des Heeren roept tot de stad (want Uw naam ziet het wezen): Hoort de roede en Wie ze besteld heeft.

Micha 6 : 9

Hoort de roede! Van deze roede gaat een sprake uit. Het is de stem des Heeren, die roept. En in 't beluisteren van die stem en in het betrachten er van, ja, in het wederkeren tot de Heere is alleen verwachting en heil. Daarom dan ook, wat een nederbuigende goedheid, wateentaaielankmoedigheid Gods, wanneer Hij een land, volk of persoon deze roepstem nog doet horen. Maar dan ook wat een dwaasheid, die stem niet te horen, of liever, niet ter harte te nemen.

Daarom zegt de Heere ook: Och of ze wijs waren, ze zouden op hun einde merken. Tot de heidense stad Ninevé zond de Heere Jona de profeet met een schrikkelijke roepstem van vernieling en ondergang. Doch het bekeerde zich tot de Heere. De koning zelf legde zijn koninklijk kleed af en riep een vasten uit; welk een beschamend voorbeeld voor ons land en volk. En..... de Heere heeft de bedreiging niet volvoerd, immers: „Hij deed het niet”.

En als David zich schuldig kent en met boete en berouw wederkeert, zo spreekt de Heere bij de dorsover van Arauna: „Het is genoeg”. Maar wat dan, als voor deze roepstem het oord wordt gestopt! Ook thans zijn die roepstemmen kenbaar en zichtbaar op aarde en niet 't minst ten opzichte van ons land en volk. Gelijk aan Israël, zo heeft de Heere ons land rijk beweldadigd. Ook ons land en volk heeft de Heere Zijn inzettingen en rechten bekend gemaakt. Ja, het geldt ook voor ons land: „Zo wou Hij met geen volken hand'len, die moesten Zijn getuigenissen en Zijn verbondsgeheimen missen”. Maar daarom dan ook zijn de zonden van onze natie zo schrikkelijk en worden de oordelen als van de hemel afgedwongen, en zal het schrikkelijk zijn als de roede der verdelging zal neerkomen op ons volk, op onze personen, op onze gezinnen. Voorwaar, schrikkelijke verdwazing, deze stem niet te horen, de opgeheven roede niet te zien. Want dan zal de stad, deze plaats eerlang worden tot een Akeldama, een akker des bloeds. Ja, dan kan de dag naderen dat we te doen krijgen met zwijgende roeden, wier stemmen wij niet zullen kennen, noch verstaan. Ja dan krijgen we te doen met zwijgende roeden, met zwijgende inzettingen, die niet meer tot ons spreken, zwijgende geboden, zwijgende beloften en bedreigingen, een zwijgende consciëntie, en tenslotte een zwijgend God. Ja wij zullen tot Hem roepen, maar Hij zal niet antwoorden.

Nu kan het wezen, dat we wel diestem horen. Maar de Heere zegt niet: zalig als gij de woorden hoort! Neen, maar: zalig zo gij de zelfde doet.

Herodes hoorde Johannes gaarne en deed

vele goede dingen, doch één ding ontbrak, nl. breken met de zonde en de waarachtige bekering tot God. Als Agrippa Paulus hoorde spreken, zo sprak hij: „Gij beweegt mij bijna een christen te worden”. Hij werd wel bekoord door Paulus' woorden, doch niet bekeerd. De ware bekering bleef uit. De stem des Heeren roept!

Er zijn vele stemmen, doch al deze stemmen zullen éénmaal verstommen. Toen Herodes zijn mond tot het volk opende, riep het volk: een stem Gods en niet eens mensen. En hij werd van de wormen gegeten. De stem Gods is het eerst en het laatst. Heteerst in de schepping en herschepping, het laatst in oordeel en ondergang.

Als alle stemmen zwijgen, spreekt God het krachtigst. En daarom zien we ook als gevolg van die schrikkelijke verdwazing: een uiteindelijk strafgericht. De roede, die opgeheven is, dreigende gericht en oordeel, zien we dan neerkomen als een uiteindelijk strafgericht.

Van een roede wordt op onderscheiden plaatsen gesproken. Een roede is een staf, die bijzonder gebruikt wordt om er mede te slaan. Zo staat er: „de roede is voor de rug der zotten”. Zo kunnen we hier spreken in overdrachtelijke zin van een roede, die God besteld, die Hij beschikt heeft, en dat vanwege de zonde en onbekeerlijkheid, ten opzichte van volkeren, landen en personen. Er is in Gods Woord sprake van drieërlei roeden.

Ten eerste, de roede Zijns monds. Van deze roede lezen we: „Van Uwschelden, o God, zijn beide paard en wagen in de zee geworpen”. En: „van Uw schelden vloten zij”.

Ten tweede is daar een roede van verdrukking en kruis. Van deze roede spreekt de apostel, Hebr. 12 : 7: „Want die de Heere liefheeft, kastijdt Hij”. En voorts: „Wij hebben de vaders onzes vleses tot kastijders gehad en wij ontzagen ze. Zullen wij niet veel meer de Vader der geesten onderworpen zijn en leven?” Doch ten derde is daar de roede der verdel-

VAN DE ADMINISTRATIE

Met dank aan allen die het abonnementsgeld ons toezonden, verzoeken wij thans aan hen, die dit nog niet deden, na de gestelde datum, nl. 1 oktober a.s., dit niet meer te doen. Na 1 okt. a.s. zal per post u een kwitantie worden aangeboden.

Ook onze dank aan hen, die ons verrasten met een gift, zodat wij ontvangen mochten f 55,—, waarvoor wij de gevers(sters) zeer erkentelijk zijn. Wij blijven al onze abonnees opwekken voor ons blad tewerken voor nieuwe abonnees.

Ons gironummer is 704350, ten name van de administratie van „Bewaar het Pand” te Alphen a.d. Rijn.

v.d.L.

ging. Dat is wanneer de roede nederkomt in oordeel en vernietiging. Dan geeft God een volk volkomen over. Dan bezoekt Hij zonde met zonde. Dan twist Zijn Geest niet meer met de mens. Daarom, een ernstiger roepstem komt tot ons in deze woorden. Hoort de roede en wie ze besteld heeft.

De reuenen des Heeren klinken over 't wereldrond, maar ach, er is geen oor en er is geen opmerking in onze kommervolle dagen. Zonde wordt met zonde, en schuld met schuld vermeerderd.

De nationale zonden rijzen tot aan de hemel. Hierover kunnen de rechtvaardige straffen van de Allerhoogste niet uitblijven. Want dit volk keert zich niet tot Die, Die het slaat, en de Allerhoogste kennen ze niet.

Daarom, bedenkt het, voordat het voor eeuwig te laat is, om nog zondaar en schuldenaar voor God te worden, opdat we een welgevallen krijgen in de straf onzer ongerechtigheden. Om de Heere te voet te vallen met smeking en geweene. Om te leren treuren over de zonde van onszelf en de zonde van land en volk. We hebben God op 't hoogst misdaan en zijn van 't heilspoor afgegaan.

Dat we nog aan de zijde Gods kwamen te staan, en te zeggen: „Heere, Gij zijt rechtvaardig en elkeen Uwer oordelen is recht”. Opdat we als een arm verloren schepsel in die enige kloof der steenrotsen, Christus Jezus, een verbergung mogen vinden. Een verbergung nu, maar ook als de Heere komt op de wagenen van gericht en oordeel, want:

Hij komt, Hij komt, om d' aard' te richten
De wereld in gerechtigheid
Al 't volk, daar 't wreed geweld moet
zwichten,

Wordt in rechtmatigheid geleid.

Smits.

De Pelgrimsreis is voor Oud en Jong

Nog denken wij terug aan het onderwijs dat ons is gegeven in de bediening van het Evangelie. Ambtelijk wordt ons het Woord der zaligheid verkondigd, gepredikt in de Naam des Heeren. Wij moeten weten waarom wij naar de kerk gaan. Waarom het zo groot is te leven onder deze Goddelijke bearbeiding. Het stelt ons onder een grote verantwoordelijkheid. Op het Goddelijk vragen: „Wat is er

meer te doen aan Mijn wijngaard, hetwelk Ik aan hem niet gedaan heb?” kan geen verzuim worden aangetoond.

Nu leidt Uitlegger ons met de Pelgrim in een andere kamer, in een grote kamer die niet ontsloten hoeft te worden. Het is een kamer zonder slot of grendel, waar niets te stelen valt.

Eens was deze kamer Gods woonkamer hier

op aarde. De mens toch was met zijn edele ziel het pronkjuweel van de schepping. Het hart was versierd met Zijn beeld, gebonden aan Zijn wet en gesteld op Zijn zoete gunst en zalige gemeenschap. Dat was de staat der rechtheid.

Maar met de moedwil van onze ongerechtigheid hebben wij van deze kamer een kamer der ongerechtigheid gemaakt, zoals ons hier getoond wordt. Hierin leeft nu een wereld van boosheid en bitterheid, en van nature treurt niet één mens daarover. Nooit heeft de persoon, in wiens hart wij hier blikken, de vernieuwing des harten gezocht in de genade van het Evangelie. In deze kamer heerst een dodelijke stilte. De stem van het onuitroeibaar besef dat er een God is, Die het waardig is gediend te worden, is verlamd door er niet naar te luisteren. Het geweten dat voorheen nog getuigde tegen het kwaad dat bedreven werd, is tot zwijgen gebracht daar men die waarschuwingen kwam te houden voor bangmakerij. Door geveinsdheid en liegen heeft men de mond van zijn geweten als met een brandijzer toegeschrond. Deze persoon heeft zijn historisch geloof, de overtuiging dat Gods Woord waarachtig is, niet produktief gemaakt. De dienst der wereld had de overhand. Naar het oordeel van het zorgeloze hart was het nog veel te vroeg zich daarover te bekommeren, zodat het hart niet luisterde naar de lokstem van het Evangelie.

Bij het staan in deze grote kamer zag de Pelgrim dat alles bedolven lag onder het stof van de zonde. Van jaar tot jaar was dat steeds erger geworden; daar werd nooit naar omgezien.

Wat leeft de mens toch oppervlakkig en lichtzinnig voort, door niet te letten op de innerlijke gesteldheid van zijn hart. In deze kamer geen plaats voor de Heere, voor Zijn licht niet en voor Zijn vredeniet. Zonder een woord te spreken zagen deze mannen om zich heen. Wat is het toch noodzakelijk naar binnen te blikken, met ernst te letten op de innerlijke gesteldheid van het hart. In de eerste plaats moet het ons toch duidelijk worden dat het zo niet mag blijven, dat wij met deze gesteldheid van het hart geen ingang kunnen bekomen in de eeuwige heerlijkheid.

En gelukkig, er wordt wat aan gedaan. De persoon, waarop hier gedoeld wordt, onderwerpt zich aan die behandeling. Maar de knecht, die hier aan het werk gesteld is, doet het niet op een rechte wijze. Hij is met de bezem der wet werkzaam op een wettische wijze. Met alles wat in hem is, veroordeelt hij de zonde, met een geweldige stem veroordeelt hij de boosheid der ongerechtigheid. Hij zoekt het hart te verbrijzelen tot verbreking van de kracht der zonde. Maar met dat alles wordt het veel erger, het stof der ongerechtigheid leeft het leven van vijandschap tegen God, vervult de gehele kamer, laat haar prooi niet los. En toch gaat de knecht maar door met het vegen, hij weet niet dat de wet de kracht der zonde is.

Onder deze wettische prediking is het niet uit te houden, de hoorders krijgen het benauwd, tot stikkens toe benauwd. Die knecht bidt niet om genade en spreekt niet van ontferming. Deze onhandige knecht meent het heel goed te doen, is het nog echt niet moe om verder te gaan. Het hart van deze onbevoordigde zondaar moet toch eerst verbroken en verbrijzeld worden door de wet en dan pas kan van de genade gesproken worden.

„Doch daar was geen stem en geen opmerking”. En wat was dat een bittere teleurstelling voor Gehazi. Hij dacht de staf wel te kunnen hanteren opdat de jongen uit deslaap des doods zou ontwaken. Maar nee, daar was geen stem en geen opmerking.

En wat was daarvan toch wel de oorzaak? Wel heel eenvoudig, Gehazi kende zich niet afhankelijk van Gods genade, bad niet om ontferming. Het was een onhandige knecht. En zo is het nu ook hier gesteld met de knecht, die meent wat tot stand te kunnen brengen met de bezem van de wet.

Maar gelukkig is er een dienstmeisje bij de hand, dat enige kennis heeft van het Evangelie.

Zij is nog wel jong, ik denk dat ze nog naar de catechisatie gaat. Maar dat doet niet ter zake. De leeftijd brengt een mens niet tot de kennis van het Evangelie, en de jonkheid kan ons van dat Goddelijk onderwijs niet afhouden. Naaman is toch ook door een dienstmeisje onderwezen in de Evangelieleer van Elisa en dat was hem tot zegen en zaligheid. Daar moest het water van vrije genade ook aan te pas komen, gelijk als hier in deze grote kamer.

Het dienstmeisje kent door Goddelijk onderwijs de kracht van het water der genade, de genade van het Evangelie was haar dierbaar geworden. Met de handigheid van het geloof wordt de vloer besprenkeld met het water van het Evangelie en zie, de kracht van het stof wordt er door gebroken.

Zo lang de kracht van de zonde niet gebroken wordt in het hart, is het niet mogelijk te komen tot de onberouwelijke keus de Heere te vrezen en in Zijn wegen te wandelen.

Maar is dat dan niet krenkend voor Gods heilige wet? In geen geval, want door de genade van het Evangelie wordt Gods heilige wet in het hart geschreven, de liefde Gods er in uitgestort. En dat geeft een dode zondaar stem en opmerking, tekenen van een nieuw geestelijk leven.

De man die de kamer dacht te reinigen met de bezem van de wet, meende dat te moeten doen tot voorbereiding voor het deelachtig worden van een nieuw leven. Zolang de mens door de wet niet gebracht is tot boetvaardigheid, is er geen plaats voor het Evangelie. Hij dacht dit te moeten doen om de wet in ere te houden.

En zeker, de wet moet in de eerste plaats haar recht, haar plaats weer bekomen in ons hart, maar dat kan alleen door het Evangelie. In het Evangelie gaat het om de verheerlijking van Gods wet en daar zij verheer-

lijkt is door Christus, kan zij alleen door Zijn Geest geschreven worden in het hart tot onze vernieuwing.

Christus onderwijst ons in zondag twee in de wet der liefde, opdat wij de boosheid van onze vijandschap zouden leren belijden en bewenen voor God. De wet is geestelijk en daarom heeft zij in het geestelijk leven van Godswege de plaats die haar toekomt. God heeft haar gesteld in de hand van Christus tot haar totale verheerlijking. Laat ons in het licht van de Schrift letten op de Goddelijke kracht en in verband daarmee op de gezegende uitwerking van het Evangelie.

In dit grote zondaarshart is de levendmakende kracht van het Evangelie verheerlijkt. Deze persoon is vanuit de staat der ellende gesteld in de staat der genade. Het Evangelie was het zaad der wedergeboorte voor dit zorgeloze hart.

Bij de ingeschapen kennis van God heeft het hart nu door de vernieuwing van de Heilige Geest ook de zaligmakende kennis van God verkregen. Het is versierd met Zijn beeld. De consciëntie is gereinigd door het bloed van Christus en in ere hersteld. Nu oefent het hart zich in het wandelen met een onergerlijke consciëntie voor God en de mensen.

Nu heeft het hart niet alleen een historisch geloof, maar het oefent zich ook in het zaligmakend geloof. Maar hiermee wordt het zaligmakend geloof niet gesteld naast het historisch geloof zoals sommigen ten onrechte menen. Men heeft aan de beschouwing van zijn historisch geloof niet genoeg, het moet worden een geloof dat de Heere aankleeft. Het hart smaakt in de werkzaamheden van het geloof, in de arbeid der liefde en de verdraagzaamheid van de hoop op onze Heere Jezus Christus, door onze God en Vader, Zijn verkiezende liefde.

A.

R. Kok

Naar de 12. CATECHISATIE

DE SCHEPPING VAN HEMEL EN AARDE IN ZES DAGEN

We onderbreken dus even de gewone volgorde van onze lessen over de leer der inspiratie van de Bijbel, omreden dat er vragen zijn, waarmee velen „zitten”, vooral onze jeugd, en die van belang zijn om er even op in te gaan. Om daarop niet te lang te laten wachten, willen we nu op deze vragen ingaan. Het gaat allereerst dus om de kwestie van de scheppingsdagen, met name over de duur van deze dagen. Hierover is in de loop der eeuwen veel verschil van gedachte geweest. De zogenaamde „zes-tijdperken-theorie”, waarbij men de zes scheppingsdagen als tijdperken aanneemt, werd als een tegemoetkoming gesteld aan de hypothesen (veronderstellingen) van de geologie, die de aarde langer van duur acht dan 6000 jaar, gezien de vorming van de aardlagen en de gevonden plant- en dierfossielen.

Vragen zijn opgeworpen als: moeten we Genesis 1 verstaan als weergave van historische werkelijkheid, of is zij alleen een dichtelijke beschrijving of een symbolische voorstelling van het grote werk Gods? Is zij „mythische inkleding?” (zie vorige les).

De Heilige Schrift verkondigt op overduidelijke wijze de volle historiciteit van Genesis 1. Toen God begon te scheppen hemel en aarde, had tegelijk het EERSTE uur van de tijd en van de ontwikkeling der dingen, de geschiedenis van hemel en aarde, geslagen. De evolutie-theorie is dus totaal verwerpelijk. (Leer van de eeuwige stof, waarbij de lagere schepselen zich hebben ontwikkeld tot hogere). Gereformeerde theologen zijn stellig van mening, dat de zes scheppingsdagen geen dagen van 24 uur kunnen geweest zijn. De eerste dag, zo zegt men, begint met de schepping van het licht: het licht noemde God „dag”, en

aan die dag gaat de schepping van hemel en aarde vooraf, hoewel zij wel vanaf het eerste moment in de „vorm van de tijd” valt. Hoe lang dit geduurd heeft, zegt de Schrift niet. Eerst met de vierde dag, waarop zon, maan en sterren geschapen zijn, is een andere tijdmaat gekomen, waarop de mogelijkheid van onze tijdmaat is ontstaan.

Nu willen wij niet beweren, dat men door de onderscheiding van de eerste drie dagen en die van de tweede drie dagen ten opzichte van tijdsduur de theorieën van de geologie met haar berekeningen van de oudheid der aarde tegemoet wil komen.

O.i. is het toch veiliger vast te houden aan de mening, dat de zes scheppingsdagen gewone dagen zijn geweest en geen tijdperken.

Nu heeft men wel opgemerkt, dat de kwestie van „tijdperken” geen enkel bezwaar oplevert ten opzichte van de scheppingsdaad Gods. Want „duizend jaren zijn in Uw ogen als de dag van gisteren”. Dit is waar, dat staat er ook. Maar vergeten we niet, dat dit allereerst geldt van Gods Wezen Zelf. Zeker, we weten ook, dat Gods lankmoedigheid groot is en dat de Heere Zijn tijd kent ten opzichte van Zijn wegen en werk. Maar wat voor zin zou het hebben gehad, dat God bij die eerste 3 dagen een zoveel langere tijdsduur stelde. Want een feit is, dat het „in den beginne”, het eerste uur van de tijd was. Het is volstrekt niet nodig zich in deze kwestie te verdiepen. Het zou alleen dan van belang zijn voor wat de geologische wetenschap voor de dag brengt ten opzichte van hetgeen men gevonden heeft in de aardlagen.

Maar moeten en kunnen wij een betrouwbare geloofsvertuiging bouwen op de hypothesen en conclusies van de geologische wetenschapsleer? Ook deze kan niets definitiefs vaststellen omtrent berekeningen voor de oorsprongen der dingen. Wat men vandaag als zeker aanneemt op grond van bepaalde hypothesen, wordt een volgend jaar weer omvergeworpen. En wat betreft de vondsten uit de aardlagen en de vorming van de aardlagen zelf, diene de opmerking, dat de geologen niet weten of vroeger dezelfde dan wel andere omstandig-

heden hebben geheerst. Dr. H. Bavinck schrijft in zijn „Gereformeerde dogmatiek” deel II: „Er hebben bij het ontstaan en de formatie der dingen krachten gewerkt; er hebben tot de zondvloed toe toestanden bestaan; en er heeft in die vloed een catastrofe plaats gehad, gelijk die na deze tijd niet meer zijn voorgekomen”. Verder: „Het is zeer waarschijnlijk dat het zogenaamde tertiaire tijdperk nog tot aan de zondvloed reikt en dat diluvium en ijstijd met deze catastrofe samenvallen”.

De zondvloed is maar niet een gewone natuur-ramp geweest, zoals zulk een ramp plaats had in 1953 hier in ons land. We lezen, dat God de sluizen van het grote hemelgewelf en de kolken der diepte opende. Het is niet te zeggen, wat de kracht van het water toen veroorzaakte en welke veranderingen zij bracht in het hart der aarde. En zijn er niet veel verwante soorten van planten en dieren uitgestorven, al bleven de hoofd-soorten bewaard? Genoeg echter hierover.

De apostel zegt in Hebr. 11 : 3: „Door het

geloof verstaan wij dat de wereld door het Woord Gods is toebereid, also dat de dingen, die men ziet, niet geworden zijn uit dingen, die gezien worden”.

En verklaart de Heere Zelf niet in Zijn heilige wet: „Want in zes dagen heeft de Heere de hemel en de aarde gemaakt, de zee en alles wat daarin is”?

Geve de Heere ons en onze kinderen dat eenvoudige en kinderlijke geloof, dat zijn vastheid alleen vindt in het onfeilbare Woord van Hem, dat ons wijst op de grootheid, wijsheid, macht en goedheid van de grote Schepper aller dingen, maar ook op de zo beslist noodzakelijke weldaad van Zijn herscheppende genade voor ons als diep gevallen zondaren. Dan krijgen we een verlicht verstand om God onze Schepper weer recht te kennen, om Hem van harte lief te hebben en met Hem in de eeuwige zaligheid te leven om Hem te loven en te prijzen (Zd. 3, H. Cat.).

R'dam-W.

vL.

Ds. Gezelle Meerburg

13

De boeteprediker van het land van Altena

Alleen deze woorden al geven ons een geheel ander beeld van deze prediker dan de laster ervan gemaakt heeft. Gezelle Meerburg heeft niet zo gepreekt alsof er geen boodschap tot de onbekeerden in de kerk gebracht moest worden. Telkens weer opnieuw kunnen we dit in de uitgegeven preken ontdekken. Bijzondere aandacht besteedt hij trouwens altijd aan hen, die nog zonder een God voor hun hart onder de roepstemmen van Gods Woord voortleven.

Maar hij brengt deze boodschap en hij besteedt deze aandacht aan de onbekeerden, niet in een afgepaste en kille onbewogenheid. Achter de waarschuwingen en nodigingen ligt het hart van een herder der zielen, die op de kansel weet van de worstelingen in de afhankelijkheid van het werk Gods tot bekering en behoud van verloren zondaren. En ongetwijfeld valt dan bij Gezelle Meerburg het accent op de ernst van de toestand van een onbekeerd mens en van het gericht, maar zijn hart hijgt naar de zegen in het leven van zo iemand. In 1854 heerst er een vreselijke cholera-epidemie. Duizenden mensen sterven in dat jaar door die ziekte. De boeteprediker van het land van Altena kan niet zwijgen om op te wekken tot verootmoediging. Hij roep de gemeente op tot een bidstond en preekt over Job 17 : 1b: „Mijn dagen worden uitgeblust, de graven zijn voor mij”.

En in die preek horen we hem waarschuwen en nodigen: „Straks kan de Heere de engel des verderfs over onze plaats zenden; uw woning kan hem aangewezen zijn, om het eerst zijn voet erin te zetten; uw naam kan bovenaan staan op de lijst dergenen, die hij moet treffen.

Wilt gij ons pijnigen vóór de tijd? vraagt ge. Zijt gij ons alleen een bode des doods? Neen... wij zijn u een bode des levens; des levens, dat nooit sterft, al klom ook morgen de dood in uw vensters. Maar wij weten het ook: er is geen leven, tenzij men de Heere zoekt...”.

„Zoekt de Heere! Zoekt Mij! Ziedaar een stem Gods uit de hemel, een stem des Zoons Gods op aarde. Een stem van de profeet en een stem van de apostel. Een stem van Mozes en een stem van de evangelist..... Met de innige liefde tot het behoud van uw ziel, tot uw leven, roepen wij u toe: „Zoekt de Heere en leeft!”

De bewogenheid van Gezelle Meerburg in het spreken tot de onbekeerden treffen we ook als hij de kenmerken der ware gelovigen voorstelt en vermaant tot een ernstig zelfonderhoud. Hierin toont hij ook de geestelijke aansluiting aan de mannen van de Nadere Reformatie. Hij was niet bang om de kenmerken van het leven des geloofs in zijn preken te noemen en deze onderscheidend

aan de gemeente voor te houden.

Trouwens, waarom zou hij daar bang voor moeten zijn? Gods Woord zelf geeft op zoveel plaatsen de eigenschappen van het leven der genade. De zaligsprekingen b.v. tekenen de ware kinderen des Koninkrijks. 't Gaat er allereerst maar om dat het kenmerken zijn in overeenstemming met Gods Woord. En dan, dat zij geen grond tot zaligheid zijn, zodat de enige grond in de verdienste van Christus verduisterd wordt. In de zuivere bediening van Gods Woord kunnen de kenmerken niet gemist worden. Dan dienen zij tot ontdekking van het hart, dat deze mist, om uit te drijven naar de Heere. Dan kunnen ze ook bemoedigen, niet om er op te rusten, maar op Zijn Woord, en uit te zien naar de vervulling van Zijn beloften.

Eén kenmerk zal er dan altijd overblijven: Om als een verloren mens in de geschonken gerechtigheid van de enige Borg en Zaligmaker het leven te vinden.

Zo wil de Heere toch de kenmerken gebruiken om daar terecht te brengen, waar alleen vrede ontvangen wordt voor een schuldig zondaar.

Gezelle Meerburg heeft dit op zijn wijze in zijn prediking gebracht. Geen preek eindigt hij, of hij heeft tot een nauw onderzoek wat betreft de staat voor de eeuwigheid vermaand. En dat niet alleen in de preken over „vrije” stoffen, maar ook in de catechismus-preken.

Ds. Slagboom

Herinneringen

2.

Op het eerste volgde spoedig een tweede en meerdere bezoeken. Wij hebben ons erover verwonderd, hoe de Heere hem meer en meer schuldenaar maakte, en steeds dieper ontdekte aan zijn verloren staat, waarin wij toch allen verkeren. Naar het lichaam ging hij al meer en meer de gevolgen van zijn ernstige ziekte ondervinden, maar daar werd niet veel door hem over gesproken. De ene vraag, hoe kom ik tot God bekeerd, was de hoofdzaak die hem bezig hield. De droefheid naar God werkt een onberouwelijke bekering tot zaligheid, dat is ook in zijn leven bevestigd. Wat hem vroeger een last was, werd zijn lust, en ook omgekeerd, en telkens weer bij ons bezoek sprak hij uit de begeerte van zijn hart, welke alleen met de Heere kon worden vervuld.

O, die wrange vruchten der zonden, wat heeft hij ze leren kennen, maar ook leren verfoeien, en tevens oprecht bewend voor des Heeren aangezicht. Zo heeft hij enkele maanden ge-

legen, en zichtbaar nam de ziekte meer en meer toe, wat gepaard ging met veel smart en pijn.

Vaak hebben wij aan zijn ziekbed mogen vertoeven, maar de weg tot zaligheid, geopenbaard in Jezus Christus, bleef voor hem verborgen. De Heere bemoedigde hem van tijd tot tijd wel, en dan schepte hij weer moed, en hij heeft zich menigmaal verwonderd dat hij nog een ziekbed kreeg. Maar hij gevoelde het, de dood kwam al nader en nader, en zijn schuld stond nog open, en dan dieper ingeleid te worden in zijn verlorenheid. Wij gaan geen mate of trap bepalen, want de Heere is zo vrij in Zijn leiding, en tevens zo onderscheiden, maar toch werkt Gods Geest naar het onmogelijke onzerzijds heen, om in die weg plaats te maken voor Hem, Die gekomen is om te betalen voor de schuld Zijns volks. Dat is ook in het leven van Piet duidelijk openbaar gekomen. Hoe lieflijk heeft Gods Geest het geheim der zaligheid hem geopenbaard, wat vallen dan alle menselijke redeneringen weg, en wordt bevestigd:

Gods verborgen omgang vinden
Zielen daar Zijn vrees in woont.
't Heilgeheim wordt aan Zijn vrienden
Naar Zijn vreeverbond getoond.

Zijn lichaamslijden werd schier ondraaglijk, maar zijn geloofsoog werd geopend voor de Heere Jezus, in Wie wij alleen met God kunnen worden verzoend. Ik herinner mij het nog zo goed, toen hij dat voor het eerst mij meedeelde, dat hij op Hem had mogen zien, Die in zijn plaats de dood was ingegaan, en in Zijn wonden schuiling mocht zoeken. Hij kon dat wonder niet op, en dat voor hem, de slechtste van allen. Maar, zo sprak hij, mij is genade geschied, en daarvan mag ik straks eeuwig gaan zingen. Daar is niets van mij bij, maar door U, door U alleen, om het eeuwig welbehagen. Nogmaals, jonge mensen, wordt gij niet jaloers op zulk een leven? Het is nog te verkrijgen, en het wordt ons thans nog aangeboden. Zeg het vooral jonge mensen, zeide hij eens tot mij, dat de dienst der zonde zo'n harde dienst is; veel wordt beloofd, maar niets gegeven. Maar het zoeken naar de Heere geeft zaligheid en blijdschap, en als het zoeken al zo zalig is, wat moet dan wel het vinden zijn.

Zo braken de laatste dagen van zijn leven aan, wat duidelijk zichtbaar was. Zijn vader was bevreesd van huis te gaan, maar Piet zei: „Ga maar vader, want vandaag is het de dag nog niet”, en zo werd hij rijp gemaakt voor de hemel. De laatste dag brak aan, wat hij ook zijn vader mededeelde, en verzocht dicht bij huis te blijven. Zijn krachten namen snel af, het lichamelijk lijden was schier niet meer te dragen, maar hier werd vervuld:

In de grootste smarten
Blijven onze harten
In de Heer' gerust.

Het was al diep in de avond, toen wij voor het laatst naar hem toegingen. Door de bezettende macht was het verboden om na 8 uur zich op straat te begeven, maar wij konden zijn woning achterom bereiken. Bij het binnenkomen was het duidelijk dat hij stervende was, hoewel naar de geest nog helder. Piet was haast niet meer te verstaan, maar uit zijn blikken bleek, dat hij verlangde naar het einde. Ik legde mijn oor op zijn mond, om de laatste woorden op te vangen. Op mijn vraag of hij de dood vreesde, was zijn antwoord, dat hij is en blijft een koning der verschrikking, die op hem aankwam, maar hij is overwonnen door Hem, Die ook voor mij op Golgotha betaald, en de dood gedood heeft. Spreken kon hij niet meer, maar mijn hand hield hij zo lang het kon vast, totdat hij zei: laat mij nu alleen, en zo ging Piet van ons, naar het Vaderhuis met zijn vele woningen.

Hier heeft de Heere Zijn Woord vervuld: Ik ben gevonden van hen, die naar Mij niet vraagden, en Ik ben gevonden van degenen, die Mij niet zochten; vrije genade verheerlijkt,

wat het wonder is voor een ieder, die het mag leren beleven.

Het laatste hebben wij met behulp van een naastwonende mogen verrichten, daar dit op doktersadvies direkt moest plaats hebben. En nu tot besluit zijn begrafenis. De dag daarvoor vastgesteld, was juist de Tweede Paasdag. Ds. M. Baan, destijds predikant te Bussum, had de leiding. Bijna de gehele gemeente was tegenwoordig bij de teraardebestelling. Boven de rouwkaart was geplaatst: De Heere heeft gegeven, de Heere heeft genomen, de Naam des Heeren zij geloofd, wat ook het uitgangspunt was van de toespraak van Ds. Baan. Voorts werd ons gewezen op de betekenis van Pasen, hoe Hij het graf had geheiligd, en daarom hadden wij Piet kunnen toevertrouwen aan de schoot der aarde, wetende, dat ook hij straks zal opstaan met een verheerlijkt lichaam, om dan met ziel en lichaam Hem eeuwig te verheerlijken.

Wij besluiten met de ernstige levensvraag: zullen ook wij persoonlijk daar eenmaal bij zijn? Want, woorden baten niet, noch schijn, wedergeboren moet men zijn.

v.d.L.

Jisken Pieters Hijlaridis

5.

We willen nog een keer luisteren naar de schrijver van het verborgen leven met God van Jisken.

Zij was mij — schrijft hij — een boezemvriendin geworden, die ik telkens aan mijn huis ontving, van wie ik telkens opmerkte, dat zij leefde in de waarheid van 's Heeren getuigenis.

In en buiten haar huis vond men haar altijd onder de waarnemingen van 's Heeren genademiddelen. Voor de vromen was zij een gedurige maaltijd, terwijl haar lippen altijd vervuld waren met oude en nieuwe dingen van 's Heeren genade, goedheid en trouw. Indien zij klaagde, was het niet anders dan over het lichaam der zonde, in het bijzonder over haar blindheid en ongelovig hart, waardoor zij nog zo weinig vatbaar was voor het verborgen onderwijs des Heiligen Geestes. Zij was alleen verbonden aan hen, met wie zij over Jezus en Zijn zalige dienst spreken kon. Zij verwonderde er zich vaak over, dat zij zich zo los gevoelde van haar man, haar beide nog overgebleven kinderen en van haar huis. Die losheid van het aardse, hoewel zij nauwgezet al haar plichten als huisvrouw tot het laatste ogenblik vervuld heeft, viel zelfs mij en anderen onder het oog, ja, ik moet bekennen dat ik in mijn dwaasheid wel eens gezegd heb: ik vrees, dat Jisken al te los van haar huis zal worden.

Maar ik had mij bedrogen en het is mij achteraf duidelijk geworden, dat het een toerusting Gods was voor haar aanstaande ontbinding.

Weinig maanden na de dood van haar dochter kreeg zij plotseling een toeval, werd op hetzelfde ogenblik bewusteloos en blies na enige ogenblikken de adem uit. Devorigedag was zij nog volkomen gezond op een naburig dorp op een begrafenis genodigd en was daar ook geweest.

Men verhaalde hoe zij, de jonge, schijnbaar krachtvolle vrouw, oud 38 jaren, al de aanwezigen door haar goede en trouwe woorden als in het aangezicht van dood en eeuwigheid gebracht had; hoe zij het voorrecht beschreef had dergenen, voor wie het geloof in de Borg Middelaar Jezus een licht had ontstoken in het donker graf; hoe zij de aanwezigen vermaande om met al hun schuld en diep bederf in de genadige handpalmen van God te komen schuilen, die aan deze zijde van het graf voor verlorenen nog geopend waren om de prikkel des doods weg te nemen.

Het was als het ware de afscheidsgroet aan de strijdende kerk, die zij achter liet, want zonder ziekte en zonder doodstrijd nam de Heere haar de volgende dag in Zijn heerlijkheid op.

Gij, mijn vriend, die met mij op haar begra-

fenis waart, gij weet, hoe wij allen bedroefd waren, dat wij Jisken niet meer zagen en hoe er toch blijdschap was in de redenen, die wij wisselden.

Inderdaad, bij zulk een dode is het wenen geen wenen meer, want zij heeft getoond, dat het geloof der uitverkorenen Gods reeds hier de tranen komt af te drogen.

Wij hebben — zo lezen we verder — in onze vriendenkring menigmaal gezegd: Och, dat Jisken hier was. Dat spreken was wel dwaasheid, want zij heeft het nu beter dan hier, verzadiging van vreugde en lieflijkheden aan Gods rechterhand eeuwiglijk en altoos, en mocht haar nog iets ontbreken, dan is het dit, dat haar stof, hetwelk zij in hope gezaaid heeft, op het kerkhof te Woudsend, door de almachtige kracht van haar Heere zal opgewekt worden in onsterfelijkheid, opdat haar mond, die hier leerde goedkeuren, daar eeuwig het lied zou kunnen zingen: Gij, Heere, zijt waardig te ontvangen de dankzegging, en de eer en de roem en de aanbidding, van nu aan tot in der eeuwigheid.

Ook van haar mogen wij zeggen: ziet op de vrome en let op de oprechte, want het einde van die man zal vrede zijn.

Och, dat het gezicht van het leven daarboven ons hier beneden mocht losmaken, zodat wij de heerlijkheid des Heeren in Zijn Woord met Zijn kinderen opmerkende, ons naar Zijn beeld van gedaante mochten laten vernieuwen. Genees mijn kranke ziel, o God van Israël, en open voor mijn dorst een eeuw'ge waterwel.

O, Rots voor mij gescheurd, o Heiland in

Uw wonden,

Ja, wees mij 't Offer Gods, dat voor mijn

schuld voldeed.

Want is mijn naakte ziel gewassen in Uw

bloed,

Dan heeft Uw dood mijn dood verslonden.

Hier eindigt de schrijver. Er is intussen een eeuw heengegaan, maar het werk des Heeren gaat door, zodat er ook nu nog zijn, die van harte instemmen met Jisken en met de schrijver van haar verborgen leven met God.

Een stroom van ongerechtigheden
Had d'overhand op mij;
Maar ons weerspanning overtreden
Verzoent en zuivert Gij.
Welzalig, die Gij hebt verkoren,
Die G'uit al 't aardse gedruis
Doet naad'ren en Uw heilstem horen,
Ja, wonen in Uw huis.

Ps. 65 : 2.

Naschrift.

Naar aanleiding van het eerste artikel over Jisken Pieters Hijlaridis schrijft onze lezer RCS te L. o.a. het volgende: Door omstandigheden weet ik iets meer van het ontstaan van het boekje af. „vA te W” was P. v. Asselt te Weesp. Zijn laatste levensjaren woonde hij te Hillegom, waar ik hem vaak heb bezocht; in 1946 is hij daar overleden.

Nu woont er hier sinds jaren een Friese vrouw, 87 j., afkomstig uit de Lemmer. Deze heeft mij vroeger eens verteld dat die brief geschreven was door Ds. Knap, Herv. pred. te Woudsend, waar Jisken ook woonde. De vader van deze vrouw, die op 100-jarige leeftijd is overleden, was als jongeman vaak bij Jisken op bezoek geweest.

Deze week heb ik de vrouw nog eens bezocht om te trachten te weten te komen, aan wie die brief was geschreven; zij wist dat echter niet te zeggen. Zij liet mij wel een afschrift van de brief zien, maar dat bleek een afschrift te zijn van het boekje van v. Asselt, dat zij „vroeger thuis” eens had overgeschreven. Zij had Jisken door haar vader horen beschrijven als een zeer bezadigde, verstandige vrouw, ook op natuurlijk gebied.

Verder kon ik niets te weten komen. Tot zover onze lezer. Wij zijn hem dankbaar voor deze gegevens en meenden goed te doen deze aan onze lezers door te geven.

B.

Heden behaagde het de Heere plotseling uit ons midden weg te nemen onze geliefde zorgzame man en vader, broer, zwager en oom

JOHANNES MESKER

in de leeftijd van ruim 60 jaar.

Uit aller naam,
N.A. MESKER-HOELJENBOS
PIE
AB
HANS

Ameide, 17 september 1966
Fransestraat 20

De teraardebestelling heeft plaats gehad op woensdag 21 september.

BOEKENNIEUWS

Wij zijn erg blij dat wij u een overzicht kunnen geven van wat binnenkort gaat verschijnen. Er zijn namelijk enkele werken bij waar al lang naar werd uitgezien en die 2e hands zeer schaars voorkomen.

Zaals u weet kunt u bij ons intekenen op alle boeken die gaan verschijnen. Wij zenden u bij verschijning alles omgaand en franko toe.

Altijd iets nieuws bij:

Lindenbergs Boekhandel - Antiquariaat

SLAAK 8 - ROTTERDAM-16 - Tel. 010-128934

1. Dr. H.F. Kohlbrugge „DE EENVOUDIGE HEIDELBERGER”, 2e ongewijzigde druk. Verzameling van Catechismus preken, de enige die nog van zijn hand aanwezig zijn. Deze preken zijn van bijzonder grote betekenis omdat ze werden gesproken door een strijder en geleerde, die als weinigen is doorgedrongen in de Heilige Schrift en de belijdenis der kerk. Bij zijn leven is dit door weinigen erkend, maar nu in deze tijd door velen opnieuw ontdekt en bijzonder gewaardeerd.

Fors boek, geheel linnen band, keurig verzorgd. Omvang 469 bladz. formaat 15x23 cm. Verschijningsdatum ongeveer 15-2-'67. Prijs bij voorintekening f 19,50. Daarna f 22,50.

2. Dr. J.C. v.d. Does „KRUISGEZINDEN EN SEPARATISTEN”, 2e ongewijzigde druk. De belangstelling voor de Kerkgeschiedenis blijkt gelukkig nog groot. Dit bewijst wel de enorme belangstelling die het boek van Algra „Het wonder van de 19e eeuw” ten deel viel. Dit nieuwe boek van v.d. Does geeft informatie die u elders tevergeefs zoekt. Figuren als Ds. Ledeboer v.d. Oever, Kersten e.a. worden boeiend en eerlijk getekend. Klein in hun menselijkheid, maar groot in hun vroomheid en in de ernst van hun overtuiging. Een boek over de Kruisgemeenten dat uniek genoemd mag worden.

Verschijningsdatum 15 okt. 1966. Linnen band met stofomslag. 168 bladz. formaat 15x20 cm. Prijs f 8,90.

3. Ds. H. Veldkamp „DE BALING VAN DE KARABOE” over het boek Ezechiël, 3e ongew. druk. Prachtige schrijftuitgave van dit moeilijke Bijbelboek. Verschijningsdatum ongeveer 15 nov. 1966. Formaat 15x23 cm. Linnen band met stofomsl. Prijs f 15,-.

4. P. Prins „SNUF EN HET SPOOKSLOT”, het spannende vervolg op „Snuf de hond”. Het speelt af in het oosten des lands waar een oude ruïne veel geheimen blijkt te herbergen. ca. 200 blz. Prijs f 7,90 gebonden. Prochtboek voor de jeugd. Een bezoek aan onze zaak is altijd de moeite waard. Kijkers en kopers mogen vrijblijvend binnenstappen. Verzamelaars van geschiedenis en topografische werken vinden bij ons ook de nieuwste herdrukken van beschrijvingen van steden en dorpen. Binnenkort verwachten wij een beperkte genummerde uitgave van „Het bloemenboek” in kleur en tevens een genummerde uitgave van „Het Kennemerland” in luxe band en bewaarhuls.

NIEUWE UITGAVEN OP DE BOEKENMARKT

Zes preken van Willem Teelinck, Joos van Laren, Jan Taffin, en Roelof Pieters verschenen onder de titel: ZIET, HIJ KOMT! Zestal uitmuntende preken van deze predikanten uit het begin der Reformatie, onveranderde uitgave, 136 blz. gebonden in linnen prachtband met goudtitel, keurige uitgave. f 5,95.

Mr. WILLIAM PERKINS: HEMELSE VERTROOSTING, 5-tal traktaten, gehaald uit Al de werken van W. Perkins, met een levensschets door Ds. J. v.d. Haar. Inhoud: Het geloof als een Mosterdzaadje; Een samenspreking tussen de satan en een christen; Hoe een mens het Woord Gods op zichzelf zal toepassen; Vertrouwingen voor beangstigde gewetens van boetvaardige zondaars; Een verklaring van enige geestelijke verlatingen. 96 blz. gebonden in linnen pr.band f 4,95.

Dr. H.F. KOHLBRUGGE: VERMANING EN VERTROOSTING, 8-tal nooit eerder in het Nederlands verschenen preken over 1 Petrus 5 : 5-11. Stuk voor stuk zijn deze 8 pred. rijk aan vermaning en vertroosting. Naast het vermanend woord vinden we het lieflijk vertroostende, zoals Kohlbrugge dit zo uitnemend kon. (Red. De Vriend van Oud en Jong). Wij willen deze preken zeer hartelijk ter lezing aanbevelen. Ook zijn zij geschikt om in de leesdiensten in de vakante gemeenten gebruikt te worden (Ds. Rijkse in de Saambinder). Dit 96 blz. tellende boek is keurig gebonden in linnen pr.bandje, prijs f 5,95.

Ds. W.F. LAMAN: GODS WELBEHAGEN BETOOND. 10 preken met 20 meditaties, met levensbeschrijving door Ds. M. C. Tanis. 218 blz. royaal formaat met foto gebonden in heel linnen pr.band, f 11,50.

Prof. G. WISSE: DOE DAT TOTDAT HIJ KOMT. Een praktikal verhandeling over het Godvruchtig avondmaalvieren, 224 blz. geb. in pr.band, f 8,75.

Te bestellen bij:

BOEKHANDEL-UITGEVERIJ VAN DEN TOL
LANGE BREESTRAAT 6 - DORDRECHT
Telefoon (01850) 39558-30957